

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:
belső magyarutca 408 szám alatt.

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csőtörtőkön és Szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. o. é. a minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:
Középútcza, STEIN J. könyvkereskedése.

M. Váshely, nov. 1-jén 1861.

(D) Ma a halottak napja van, a katolikusok síremlékei kivilágítvák, s szívünkben valami bússajtás vonul át. Tán itt a választó pont, hol illuminatiót fognak tartani az absolutismus barátjai alkotmányunk halála napján. És ha valami e gondolat után homlokunkat újra földeríti, az csak azon történelmi tapasztalat, hogy e csodás halott, mint a phoenix, mindannyiszor fényesebben s szebben kelt ki sírjából.

Midőn Rudolf császár trónja a magyar alkotmánytal megrázkózt, e harczott a vallás, a lelkiismeret szabadsága követte, a mely Bocskay és Bethlen zászlóira volt feltűzve; a József császár alatt eltiport magyar nemzetiség harcának 1791-ik évbeni diadala a magyar irodalom újabb magvait veté el, mely az óta óriás léptekkel haladt előre.

A mostani harc vége sem lehet szerencsétlenebb; e harc jelszava volt a nemzet zászlóin: a szabadság és jogegyenlőség. És hiszszük, hogy közel az idő, midőn ez eszme diadalra jut, s az egyenlőség a szolgaságban, mit évtizedig hordozánk, csak intő emlékképpen marad emlékeztetünkben.

És pedig valamint az előbbiek, ugy ez utóbbi eszmeharcunk is a magyar alkotmány által, az évezredek által szentesített legalitás alapján fog diadalra jutni.

Sokan vannak, tán a nagy többség ugy hiszi, hogy nehéz kérdéseink gordiusi csomóját vagy a despotismus, vagy a forradalom kardja vághatja ketté.

És a bécsi döntő hatalmu centralisták, s a mi legalis magatartásunk közötti nagy ellentétességet látva, a legkönnyebben lehet csak is oly eseményekre számítani, melyeknek elgondolása is mélyen elszomorító.

Azonban mi még nem veszítettük el hittünket az örök igazságban, s nem feledhetjük azt sem, hogy az osztrák tudorok politikai experimentatioi, ingadoztathatják a trónt; de előbb-utóbb győzni fognak azon tanácsadók, kik a Habsburg ház több százados multjából ki fogják mutatni, hogy e dynastiának más alapja nincsen mint egyedül a legalitás.

E királyi és császári ház nem áll, új és népszerű eszmék élén, melynek talán erőhatalmát egy fegyelmzett világ-forradalom feletti vezérkedés zománczozná, a mint ez a napoleoni uralommal történik: e ház hivatása conservatív, s azon demagogikus eszmék, és suffrage universellel határos kegyosztások, melyek éppen most Erdélyben alkalmaztatnak a végett, hogy a túlálmodott jogosultságért az értelmetlenség gátot vethessen az alkotmányosság megindult folyamának, nem bírnak az Ausztria hivatása által kezeshető őszinteség semmi jellegével. Az ausztriai birodalomban az előhaladási eszméket mindig a magyar királyság vívta ki. A vallásszabadság a főntemlitett korszakban a mi diadalunk volt, odaérte természetesen, hogy akkor Cseh-Morvaország s Alsó-Ausztria népei éppen oly rokonszenvvel viseltettek irántunk, mint kezdenek viseltetni mostan, s segíték elé tettleges részvétellel is közössé vált ügyünk diadalát. A nemzetiség érzelve a mi lelkiünkben emelkedett föl legelőbb 1791-ben, utánunk jöttek a szlávok s a birodalom más néptörzsekei. A birodalom politikája minket is, őket is hátráltatott; mert ez conservatív, s a mellett germán volt. Lehet-e vajjon most hinni, hogy e politika őszintén akarja megtartani, a mit ígér most kiválólag azon nemzetiségnek, kikkel a magyar alkotmány-mozgalmat paralisálni óhajta? Hol van az a bőkezűség a cseh, morva és lengyel részek irányában? hol voltak e generositás jelei tíz év alatt, míg a gesamt-monarchie eszméje volt az ur?

Nem azért említtük e hivatást, hogy tán részünkre vonjuk azon népek vezérloinek figyelmét, a kik jelenleg az absolutismus ellenünk folyó harcának eszközeivé váltak. — Mi tökéletesen meg vagyunk győződve, hogy szavaink őket meg nem téríthetik; annyival kevésbbé, mert azon nagy árvezerésre, mely az ígéreteknel mostanság kitűnik, a törvényesség az erőhatalommal nem versenyezhet; a törvényesség csöndesen halad, tartozkodva ígér, mert

a mit ígért meg is kell tartania; az erőhatalom tehát nagy ámtásokat, kivált azokra nézve, a kik olykor kitörő őszinteséget észre nem veszik, a kik nem értik Schmerling ő nmlga ama doctrináját, hogy „az elődök esküje nem kötelezi a successivus uralkodókat!”

A forradalomnak is volt egykor ily doctrinája, a mult század végén Franciaországban kimondották volt a jacobinusok, hogy „a nemzetet nem kötelezi elődeinek esküje.” E doctrina ma igen terjed, ma a román köznépet sem kötelezi amaz eskü, a mit a román nemesség a magyar mellett annyiszor tette az alkotmány védelmére, s így kérdésen kívül azon eskü sem, melyet ugyanakkor egyszerre tett le az uralkodóház hűségére. Ma e doctrina szerint a mi ő királyi házunk ivadéka, Ferencz József császár ő felsége, csak ugy ülne a trónon, ha a többség szavazata állana ő felsége személye mellett.

Am a magyar alkotmány szerint minden más-kép van. Itt ő felsége a király családi jogánál fogva követelheti hűségünket a pragmatica sanctio alapján; és a király hitét a nemzet törvényhozása igényelheti ugyan ez alapon. E hit biztosítja mindazon törvényt, a mit ama törvényhozás hozott; s ha ez hajdan aristocratikus és polgári törvényhozás bevette az alkotmányba az összes népet, ennek a népek feladata az, hogy ez alkotmány korlátain belül helyet foglalva igyekezzen apránként több-több tért elfoglalni magának; így ő élő részévé válik a társadalomnak, mely az alkotmány gyökerén szívan életét együtt nő a társadalom többi rétegével, s egy testté válván vele erősbödik azáltal, s erősíti azt, — míg ha szembeáll az alkotmánnyal akkor ellenségévé válik a legalitásnak, s egyik vagy másik a kettő közül el fog bukni előbb-utóbb.

De a mint említtük ez észrevételeket nem a szédelő néptörzsekre megtérítést végett tesszük, csak azt akarjuk kiemelni, hogy azon haladási mozanataink, melyek a magyar alkotmányosságra voltak fektetve, még mindig kivívták magokat azon történelmi kapesok közt is, melyek minket az osztrák birodalommal összekötöttek; s a jogegyenlőség eszméje, a magyar alkotmány alapján, most is kifogja vívni magát.

Meglehet, hogy most reánk újra néhány éves absolutismus fog következni. Nem rettegnünk tőle. Tán ettől tanulni fog Schmerling ő nmlga, hogy ő, mint alkotmányos miniszter, csak ugy győzhet valaha, ha oly bátor lesz a minő bátor volt Schwarzenberg Felix mint absolutista. Ez utóbbi nem tett különbséget a népek közt, a magyart csak ugy vette szurony közé mint a németet, a horvátot s a többit, a kik vértet ontottak ez absolutismus kedvéért. Így — ez absolutismus magához következetes és valóban bátor volt. Megbukott, mert helyesen írja Metternich, hogy ezt a magyar birodalmat absolut hatalommal kormányozni nem lehet.

Ha Schmerling ő nmlga bátor lett volna, mint alkotmányos miniszter; épp oly teljes erejében állította volna fel az alkotmányt, mint Schwarzenberg a szuronyt. Nem félt volna, hogy ez alkotmány egy vagy más felhasználható népek visszatetszik, vagy a jogaikban sértettek bosszúló fegyverül használnák fel azt. Azt mondotta volna, ez a törvény, eddig ment a törvényhozás, ennek mindenki engedelmekedjék, az uralkodó egyoldalulag nem változtathat, ő felsége csak a törvény legfőbb örje, a kinek sebje van, várja gyógyszerét a törvényhozástól, midőn maga a birodalom is onnan várja nehéz sebeinek gyógyszerét. A magyar királyság egy független miniszteriumot nyert egy törvényes uralkodó szentesítése által. Nagy baj ez Ausztriának, de törvény; és éppen ekkora baj volt a független cancellaria, de törvény volt, s állott e törvény mellett a trón századokig, Ausztriára nézve mindegy ez vagy amaz legyen a két baj közül, mind a kettő a magyar királyság egy uralkodó alatti különállásának volt garantiája. Ha a magyarok inkább szeretik, hogy a cancellár, országbiró és tárnokmester stb. megannyi miniszternek neveztessek, az a kérdés lényegében nem tesz különbséget, az csak ez ország autonómiájának észszerűbb és korszerűbb berendezése. Am foglalják el a magyar államférfiak az őket il-

lető állomásokat. Koronázzák meg a királyt, ki ez ősi törvényekre esküjűt teendette; hanem aztán fölségsértő az, ki e törvények, valamint a királyi ház örökölt jogai ellen vétkezik. Legyen béke az ország és király közt, mint béke lett 1791-ben, s akkor csak is így lehet ismét biztos a trón ha még egykor az 1791 utáni az 1815-ig tartott megpróbáltatásokon át kellend esnie.

Ha így, nem félve a magyar nemzet ősi szabadságától, bátran lépett volna fel az államminiszter ur, ma ő felsége fejét szent István király apostoli koronája ékitené, mely koronának sugára tizenöt millio magyar, kit homagialis esküje lánczol ama szent koronához, mely a mi alkotmányos hitünknel fogva szentté és sérthetlenné teszi azt, ki ez ereklét fején viseli. És a magyar nem szokta megsegni esküjét.

Ott állott az országgyűlés a nagy kibékülés küszöbénél. Jó vagy rossz daemona volt-e Ausztriának az, a ki nem nyitá meg bátran a soropot, mely az uralkodót a királydombra, s a nemzetet a hűség-eskühez vezérlendette?

Jó vagy rossz daemona volt-e Ausztriának, a ki azt mondá, hogy forradalmi azon nemzet, mely egyedül törvényeinek teljesítését kívánja, s hogy megindoz a trón, mely a törvényre támaszkodik, holott ugy a trónnak mint a magyar királyságnak hivatása csak egy, hogy erős uralkodás álljon fenn a Duna mentén?

És midőn a magyar nemzet azt mondá, hogy ez uralkodás csak az alkotmány alapján lehet erős, jó vagy rossz daemon mondá-e Ausztriának: add meg a szót, vedd el a lényegét, gyurd egygyé a népeket, hogy ott összeveszzenek, s reád szorulanak. A ki joggal birt, adj annak kegyelmet, a ki kegyből kíván élni kinald azt a jognak, reá nézve üres koncezával, s így hitesd el, hogy az alkotmány kép-telenség?

Ausztriát s az azzal kapcsolatos országokat csak bátor alkotmányossággal lehet már kormányozni, a tapogatózó experimentatioik, a félrendszabályok itt mit sem érnek, csak a válság kijnait nyújtják, az absolutismus pedig lejárta magát.

De hol lesz kulcsa a mostani kinzó kérdések megoldásának!

Ezt leginkább abból lehetne megfejtetni: hol voltak a hibák october 20-ka óta.

A főhiba egyenest ott volt, hogy a császár tanácsadói nem voltak bátrak az alkotmány terén, igyekeztek a dolgot minél távolabb kezdeni, s a magyarokkal mint a zsidókkal alkudoztak.

Ennek is meg volt az oka. A szomszédunkban terjedő koronás forradalom érdekei kapcsolatba jönnek Velenceze által a magyar forradalom érdekeivel; és Bécsben ugy hitték, hogy sokkal nagyobb a magyar nemzetnek tíz éven át elfojtott bosszúvágya, hogy sem alkotmányának s függetlenségének teljes visszaállítása által kezébe lehessen adni a lehető viaszatolás fegyvereit.

Természetes, hogy ily szélső ponton állván a bécsi diplomatia a magyar országgyűlés és megyék szorosan legalis magatartása előttük egy másik szélsőségnek, sőt éppen forradalmiasnak tetszett. Valóban oly távolban állottunk mi a bécsi felfogástól, hogy onnan csak homályosan láttak minket, s a távolság a fejr angyalt is fekete ördögnek képzelte. Pedig a megyék és országgyűlés magatartása még szorosan legalis sem volt; sőt mindketten nagy feláldozást tanusítottak, midőn megalakultak miniszteri felhívás nélkül.

Oly organok szólottak azóta a nemzethez, melyek részint elévültek, részint illetéktelenek, századokkal ment vissza Ausztria, midőn a magyar nemzet tőle tíz évi keserves tapasztalatai után legalább tíz évi előhaladást remélt.

Mennyivel jobb sikert arat october 20-kán, ha azonnal egy miniszterium állítatik Pest-Budán, nem mondjuk, hogy a nemzet kegyenceiből, de éppen az uralkodó leghivebb embereiből.

Igy legalább a forma, mely közt a kiegyenlítés kérdései mozogtak, törvényes lett volna, s a felfegyverzett Ausztria nem félhetett volna attól, hogy

a fegyvertelen magyar királyság hadat izen ellene, sőt éppen a törvényes forma elfogadása által nem lett volna kénytelen a nemzet, hogy már a formáltságok hiánya miatt is bizodalmat mindinkább veszítse el, s így a kiegyenlítés eszközeihez jólkiismerettel ne nyúlhasson.

Féltén Ausztria viharos külügyei s zavart pénzvisszonyai miatt a pénz- és külügyet, melynek a magyar királyság saját területén belül mindig ura volt, törekedett magára nézve ezen két erőt a magyar alapjogok megtagadásával biztosítani. És nem figyelt a történelemre, hogy a magyar nemzetet törvényei eltiprására kényszeríteni nem lehet; míg ellenkezőleg ha törvényei, visszaállítatnak, nem kiméli pénzét, nem vét a birodalom szükségéi közt.

Nem gondolták különösen azt meg, hogy a magyar kész volt egy nagy törvényes tényre az uralkodó fölség megkoronázására, ezzel pedig a nemzet homagialis esküje van összekötve, s ha egyszer a nemzet letette esküjét egy uralkodónak, az a trón rendjénél áll.

Mindezt nem gondolva meg a bécsi diplomácia, maga löki oda a magyar nemzet szenvedélyesebb részét, hogy saját szabadságát talán többé ne a törvényes uton várja!

Ez pedig, bárminő erős most a centralisatio 500,000 szuronyával, mind a mellett beláthatatlan következményű politika, mert a világtörténelem azt tanítja, hogy az elkeseredett nemzetek nagy eredményeket szoktak felmutatni a rombolásban.

Nekünk pedig Ausztriával az a kölcsönös feladatunk, hogy építsük egymást, nem pedig romboljuk.

Még ugyan minden jobbra fordulhat, s mi az igazság ösztönénél fogva azt is hiszszük; de hogy az történehessék, bátrabban kell mozognia a kormányzásnak az alkotmány terén, rá kell lépnie hátróztatott azon terrenumra, melyet az alkotmány körülírt, a magyar nemzet ottan megérti a vezénylet, ha gyenge is lesz a vezér.

A míg e tért egészen el nem foglalja az uralkodás, addig a szükséges összesimulás nehezen történik meg.

Kolozsvár város képviselő bizottmánya e hó 6-kán tartott közgyűlésében az Ocsvai Ferenc tanárra választása következtében megüresült foggyűzői állomást az 1848: XXIII. t.-cikk 25. §-a által e testületre ruházott hatáskörnél fogva, helyettesítés útján betöltve, 74 szavazatból Gothárd József 39, Szilágyi Miklósa 25, Tomka Jenőre 8, Henczenberger Ferenczre 2 szavazat esvén, az általános többséget Gothárd József nyerte.

Külföldi lapok a magyar ügyről.

A „Constitutionnel“ párisi félhivatalos lap oct. 31-diki számában így nyilatkozik:

„Magyarország helyzete „rendkívüli.“ Így itél hazája felől Magyarország bibornok-prímása, egy levélben, melyet az az ország cancelláriájához intézett, és a melyben kijelenti, hogy ő, mint örökös főispán, nem nyújthat segédkezet oly katonaaállításnál, melyet nem a nemzeti országgyűlés rendelt meg.

Lássuk ugyanis, minő következményei lettek Magyarországra nézve az osztrák kabinet megatalkodottságának a maga egységes eszméiben? A magyar országgyűlés, a nélkül, hogy határozottan vonatkozott volna adandó alkalommal megvizsgálni a mik az egész birodalom közösen illető ügyek szempontjából netalán szabályozandók volna, mindenekelőtt a nemzeti alkotmánynak és az ugynevezett 1848-diki törvényes állapotnak visszaállítását kívánta, az osztrák kabinet pedig nem fogadta el ezen követeléseket, és az országgyűlést eloszlatta.

A megyék óvást tettek az országgyűlés szétosztatása ellen; ezeket is szétosztatták, mint amazi, és az ország egy részének közigazgatása a császári biztosok kezébe ment át.

Az országgyűlés a nélkül menvén szét, hogy az ország ügyei felett határozhatott volna, a magyarok azt állították, hogy a császári királyi kormány nem bir semmi törvényes jogzímlel, hogy az adó fizetését követelhesse; és — az adót erőhatalommal szedik.

Valamennyi adó közt az ujoneozás legterheesebb a népre nézve; ezt az országgyűlés éppen oly kevésbé szavazta meg, mint a többi; ennek következtében a vármegyék nem akarnak eljárni abban, és a primás bibornok-herczeg szilárd nyilatkozatai nem engednek kétkednünk, hogy ezen elhatározás végleges.

Tehát: a nemzeti képviselő szétosztatása, az ország egy részének a központi hatalom által való igazgatása, egy meg nem szavazott adónak kényszerített behajtása, kényszerített ujoneozás a katonai hatóság által, vagyis visszaállítás oly tényleges hatalomnak, mely nem ered sem az ország beleegyezéséből, sőt még a birodalom közalkotmányából sem, hanem merőben és egyedül az uralkodó akaratából; ezek lettek néhány hó alatt az eredményei a Schmerling ur által gondolt és alkalmazott rendszernek. Mindenki be fogja vallani, hogy semmi sem hasonlít kevésbé azon alkotmányos boldogsághoz, melytől a „J. d. Débats“ annyira elvakítottunk mutatja magát, és a mely ő szerinte szakadatlanul cseregőz az államminisiteriumból, mint valami mézzel folyó patak.

„Jól tudjuk mi, hogy Schmerling ur a jövőt más

szinben látta; a jó szándékok nem hiányoztak nála; de a terv agyámszerű lévén, kiűl, hogy annak alkalmazása tisztán lehetetlen, és hogy az egész birodalom helyzete nem kevésbé rendkívüli, mint Magyarországa.

„Így történt, hogy a birodalom főtanácsa azon vette magát észre, hogy ő csupán a német tartományokat képviseli, és hogy parlamenti rendszer közepette a korona arra látta magát kényszerítve, hogy a budgetet rendeletekkel szabja meg.

„Meddig fogja még Ausztria az egységes alkotmányos programját próbálgatni? annak kitalálását mi nem kísértjük meg. Ha a magyar népiségek, a magok törvényes terén táborozva, magokat elhatározottaknak, és holmi veszélyes ingerlések daczára, békettöröknek mutatják: azon kabinet, melynek lelke Schmerling ur, úgy látszik nem kevésbé elhatározott s nem kevésbé békettör, s így a dolgok még sokáig elhúzódhatnak. Azonban eljő a napja, midőn a császári hatalom, szemet nyitva azon veszélyekre, melyeknek őt kiteszi oly válság, a mely erejét és segélyforrásait kimeríti? félre fogja dobni az egység ezen veszélyes agyremét, a mely őt akarata ellenére is a despotizmura vezetné vissza, s bű elégteleteket fog nyujtani oly népnek, mely még ellentállásban is mindig loyális, oly népnek, mely az általa jogképpen követelt viszonzásul, nem fog fillérekénti büségével örökölt szerinti királyi irányában. A császár és király személyéhez való ezen ragaszkodást a bibornok herczeg-prímás levele szintannyi örölyielyel, mint őszinteséggel fejezi ki, s nem lehet benne kétség, hogy az mely benyomást teend Ferencz József császár emelkedett lelkére.“

Kolozs, oct. 30. 1861. Folyó hó 18-án tartott közgyűlésünkben a katonajoneozás, a bélyegadó, és a cs. k. urbéri törvénysek felosztatásáról szóló kormánysszéki rendeletet tárgyalattak. Az ujoneozásra nézve oly szemlemben fogunk visszainni, hogy mivel e fontos közzégi tárgyban az országgyűlés nem intézkedett, mi mint alkotmányos tisztviselő segédkezet nem nyujthattunk. A bélyegadóról kelt rendelet felrétettett, tiltakozván jegyzőkönyvileg, ez ismeretes miniszteri rendeletben felsorolt koronaországok létezőse, illetőleg Magyarország eldarabolása ellen.

Azonban kijelentett az is, hogy ha valakinek tesszend, bélyeget használni, s százalékokat, s illeteket fizetni az illető helyeken, e buzgalmában mi nem fogjuk akadályozni.

Az urbéri törvénysek kérdése, mivel minket közelről érdekelt, vette igénybe főként figyelmünket. Ugyanis tanácsos Veres Sándor indítványára ezen alábbi határozatot hozta, s rendelte felküldetni a f. k. főkörmányszékhez.

Sz. 196. E város közgyűlése a fenidezett f. kir. főkörmányszéki körrrendelete alkalmából tett indítvány alapján közzvetve magát is felhiva éri azon bíróság megalkítására, mely a megszüntetett urbéri kapcsolatból folyó viszonyok végleges rendezésére, és a függőben lévő urbéri perek ellátására Kolosmezővárosa hatóságának területén hivatalva leend.

E közgyűlés meg van győződve, hogy azon körülmény miszerint a fenidezett f. k. főkörmányszéki körrrendletben csak is a magyar megyék, székely-székek és Fogaras-vidék számára alakítandó urbéri osztályokról tétetik említés átalába, s kivételesen a Brassói és Szeben-vidéken levőkről — azon föltétesen alapszik, mely szerint olyatén a megszüntetett jobbgyi kapcsolatból folyó viszonyok, melyeknek ellátása az urbéri bíróságok hatásköréhez tartoznak a királyi és más rendezett tanácsosai ellátott, s az országgyűlésre követküldési joggal felruházott közügyekben (mely közügyek cathorijájába több századokon át élvezett kiváltságánál fogva Kolos mezővárossához is tartozik) nem fordulnak elő.

E föltézés városunkra nézve nem állhat, minthogy a község területén 1848-ban voltak oly egyének is, kik az általunk használt e város területen fekvő földre nézve a királyi fiskushoz, mely városunk határán terjedelmes fekvő javakat bir, urbéri viszonyok állottak és az azon évbén történt jobbgyi viszonyok megszüntetése folytán a fiskus föltéte urihatósága alól teljesen felszabadultak, kik e fordulat által városunknak szintgy jogosult polgárai lettek, mint azok eleitől fogva a városunk által élvezett független polgári kiváltság részesei voltak; s mely felszabadult polgárok ennél fogva méltán követelhetik, hogy városunk jurisdictioja alól ne vonassanak ki, s ne kényszeritessenek a megszüntetett urbéri kapcsolatból származott peres ügyeikben igazságukat sok költséggel és fáradsággal idegen törvényhatóságnál keresni.

A dolgok illetén állásában városunk, mint önálló köztörvényhatóság területiális jogánál s illetekességénél fogva az igazságszolgáltatás ezen (urbéri) ágát is az e város területén lakó volt urbéresekre s általuk biratott e város határán fekvő felszabadult, vagy per alatt lévő javakra nézve — egész kiterjedésében igénybe veszi — hivalkozva a magyarhoni 1847/8-ki országgyűlése XXIII. t.-cikkére s az erdélyi 1848-ki országgyűlés XII. ülés 58. sz. c. alatt hozott határozatára, mely által a fenidezett pozsonyi országgyűlés t.-cikkre Erdélyre nézve is kötelező erővel bírónak elismertetett; óvást teszen az őt minden törvényhatóságtól függetlenül megillető autonomus hatósági jogokbani minden netalán beavatkozás ellen, s azon bizalomban, hogy a felsőbbség által sem előzotatik e város helyhatóság jogainak csontkítása. Közgyűlésünk ezennel a városi tanácsnak, mint első bíróságu törvényhatóságnak urbéri osztályát meg is alakítja, s nemzetiségekre méltányos tekintettel Veres Sándor, Zabolik Tivadar tanácsosok, Farkas Lajos főjegyző és Kecskés Demeter közzégi szónok személyeibe megválasztott négy urbéri bírót (kik a főbírói rendes elnöklet alatt a közgyűlés jegyzőjének Méhesi Sándornak tollvételével alkotandják a város urbéri törvényhatóságát) a f. királyi főkörmányszékhez azon hozzáadással határozza fölterjesztetni, miszerint a 12-től kijelölés, minthogy az városunknak, melynek tanácsosai soha nem soroztatnak a megerősítés alá tartozó hivatalnokok cathorijájába törvényes jogába itközik — helyt nem találhatt.

Megemlítendőnek véli még közgyűlésünk, miszerint az

urbéri osztály a most is hivatalban lévő városi fizetéses tagok közül levén összeállítva, ezáltal a város pénztárára semmi új terít nem háromland.

E végzés a többi királyi és mezővárosokkal is pártolás és körülményeikhez képesti hasonirányu közreműködés-rei felszólítással közöltetik.

Székely bányatáji.

Bukurest, oct. 31. — Egy vérfigyalló gonoszsnak jöttem nyomára, melyet nyilvánosság eleibe hoznom nemcsak szent kötelességnek tartok, de kérve kérem a t. cz. szerkesztőseget is, hogy adjon soraimnak helyet becses lapjában, mert égető szükség, hogy soraim az illető hatóságokhoz elhassanak s ezek ez istentelenségnek egész erővel ellenálljanak.

Tudva lévő dolog, hogy a Dunafejedelemségek régi időtől fogva mintegy második hazájává lettek a tulnépes szomszéd székely földnek, s ez magában még nagy szerencse, mert legalább éhség és politikai üldözések idejében, mintegy mentő csónak ugy tűnik fel a nyomortól zaklatott szegénységnek a szomszéd oláh föld, hol az éhhaláltól beszállított munkája után legalább biztosítva van. Azonban mi van oly üdvös a földön, a mivel az emberi gonoszsnak vizsgálva ne élne önhaszna hajhászására és embertársai s a közérköcsiség mondhatlan nagy kárára.

Hallja meg tehát az olvasó közönség, halld meg külföldön is kedves székely nemzetem, hogy mily gyálatosan visszaélnek a te egyszerű jóhiszeműségeddel a gonoszok, s miként csalják ki ártatlan leány-gyermekeidet, hogy Oláhországba hozván, itt a bünöltárain megáldoztassanak!!

Bizonysos csik-szent-miklósi Bene Imre nevű sátn, bejárja havonként a székely-föld különböző vidékeit, felkeresi a szegényeket egyszerű, de boldog hajlékaikban, tele beszél a gyermekek szülők füleit, hogy milyen aranyos világ van abban a Bukurestben, s ott uri házakhoz adja, hol csekély szolgálat mellett felnőnek és boldogok leendnek...

Ilyen ámitó beszédekkel e szemtelen szörny már tömelen fin- és leány-gyermekek összedetett és kihozott a székely-földről. S mit tesszen itt velők?! Eladja őket, mint a rabszolgákat, fejenként egy aranyért. A fin meg hagyján, mert ezeket többnyire magyar és német mestermemberek veszik meg s legalább mesterséget tanulnak; de a leány-gyermekeket sokkal nagyobb árért a gaz csokojoknak és más aljas életi egyéneknek szokta eladogatni, s minden zsebet megrakva visszasiet a székely-földre, hogy másokat toborozzon és hozzon.

Ez szent igazság, melynek csak leírása is könnyeket facsar ki szememből és nem tehetem, miszerint az erkölcsiség s nemzetem becsülete érdekében fel ne kérem az illető hatóságot, hogy vegye kérdőre a gonosz embert s többé ne csak Oláhországba ne bocsássa, hanem büntesse meg ötöt annyi ártatlanokkal elkövetett gonoszsaáért méltóképen. Az itteni rendőrség megmondotta neki, hogy ide többet már ne hozzon, mert már csak a leány-csedelek száma feljül van a hat ezeren, kik a székelyföldről kerültek ide. Most már azon szándékkal megyen haza, hogy Gyurgyevóba hozzon ki ilyen áldozatokat, mert ugymond, az neki kenyérkeresete, s neki nem lehet a levegőtől élnie... Mint hallom még más is üzi e gonosz kenyérkeresetet, csak hogy nem oly arczáltan szeleteljen.

Kérem tehát a székely hatóságokat, ügyeljenek a gonosz ember-kereskedőkre, s ha már csakugyan valaki Bukurestbe székely-csedelet akar magának hozatni a székely-földről, soha addig utlevelet ne adjanak, míg az illető bukuresti polgár kezeirását és a consulatust megerősítését nem látják. Csak ezen uton látom gátotvetetni ez istentelen ember-kereskedésnek, s ezzel megszáthatatlan nyomornak és inségnek, melynek az ilyen szerencsétlen áldozatok ez idegen földön kitétetve vannak.

Koos Ferencz, ref. lelkész.

Kecskemét város felterjesztése a m. kir. helytartó tanáshoz:

„Nagyméltóságu magyar királyi helytartótanács! Midőn a közelebbi múlt 1860 dik évi oct. 20-án ő felsége az unjonan kinevezett m. kir. udv. főcanczellárhoz intézett őt rendű leiratának mindegyikében, Magyarország alkotmányos intézményeinek ismét életbeletéptését fejedelmi szóval kimondta; Kecskemét városnak a megelőzőtt 12 év alatti kormányzat elvei szerint volt közzégi és városi tanácsa beismervén az alaphól megváltozott viszonyokat, 1860 dik évi november 30-án hivataláról testületileg és fejenként lemondott, lemondását Pestmegye helytartó főispánjának bejelentette és a közzégi szintgy, mint az ország valamennyi megyei és közzégi hatóságai, magát az 1848-dik évi 23, illetőleg 24-dik törvények értelmében szervezven, a városi tanácsot és képviselőket, mint alkotmányos közzégi hatóságot megválasztotta, a nélkül, hogy abba, azóta mind maig a kormány, vagy kormányhatóságok beleszóltak volna.

Kilencez hónap óta folytatjuk mi hivatásunkat, mint alkotmányos közzégi hatóság, s valamint az élő nemzedék, ugy az Isten, világ és tetteinket bíralat alá veendő utókor ítélte alá, nyugodt önértzettel bocsátjuk eddigi eljárásunkat: ez idő lefolyása alatt azonban a kormányzat és kormányhatóságok részéről jöttek rendeletek, történetek intézkedések, melyek a fejedelmi szent szóval visszaállított alkotmányt, s alkotmányos hatóságokat elszibbasztván, azokat törvényes és becsületbeli kötelezettség nélkül fogva felszólalásra kényszerítették, de bün lett a felszólalás, bünnek tekintett az alkotmányos érzelem, s elegendő ok volt arra: hogy a felszólaló hatóságok, melyek fölött jogosan csak az országos törvényhozás intézkedhetett volna, alkotmányos érzelmeik nyilvánításáért felosztattak; sőt a mi ennél súlyosabb fél év óta a törvény ellen kirovott adó, törvénytelen közegek által, és katonai fegyveres hatalommal hajtatik be az egész ország területén, s a még fenálló alkotmányos hatóságok, az országos törvény, saját hivatal-esküjük, és alkotmányos állásuk ellenére, törvény által tiltott közbéjövételre erőszakoltatnak. — Így van jelenleg megszálva Kecskemét város, így erőszakoltatunk mi, a törvény ellen kirovott adó beszólgaltatására.

„Ezt egy alkotmányos hatóság, mint ilyen nem te-

heti, s ha az emberi élet fölött örökös orvostudomány, közérkölség árán, még az emberi élet megvásárlásának föltételt is kizárja, — még magasabb értelmű közérkölség árán, hivatal-eküti szentségének megtörésével, mi nem képzeltünk kormányt, nem hiszünk oly kormányt, mely egy alkotmányos hatóságot törvényelleni eljárásra kötelezhetne.

„Ezen meggyőződés által vezéreltetve, mai napon tartott közgyűlésünkben elhatároztuk: hogy a közbejött körülményeknél fogva „meg tarthatatlanná lett közérkölségi állásunkat fejadjuk; ugyanazért ezennel Kecskemét városnak alkotmányos városi tanácsa és és községi képvisellete hivatalos állásáról lemondván, — minthogy közvetlen törvényes felsőbbségünk Pest, Pilis és Solt törvényesen egyesült megyék hatósága időközben szinte feloszlatott, — ezen lemondásunkat a n. m. kir. helytartótanácsnak, úgy mindazonáltal, mint az 1848. III. t. cz. 6. és 23. §§. által megszűntetett, de jelenben az idézett törvény ellenére fennálló intézményekhez képest, egyedül rendelkező országos kormány-széknek tisztelettel bejelentjük a végett: hogy jelen lemondási nyilatkozatunk benyújtásától számítandó tizenöt nap alatt, Kecskemét város közigazgatási és igazságszolgáltatási ügyeinek vezérlésére, közérkölségi közegok alkalmazásáról gondoskodni méltóztatassék; mert ezen idő eltelté után mi, e népes város polgárainak ismerve törvény iránti tiszteletét, s ösökről unokákra szállott jogérzetét, teljes meggyőződéssel ugyan a felől, hogy itt a fejetlenség átka gyökeret nem verhet; mindamellett kényszerülve leszünk, a várost az isteni gondviselésre és saját polgárainak elmúlt századok megpróbáltatási nehéz napjaiban igazolt önbéltásuk szerinti intézkedéseikre bízni; — azon óvással mindazonáltal, hogy ha mégis, ezen lemondási nyilatkozatunk benyújtásától elteltendő 15 nap után, netalan a községet kár, vagy veszély érné, az semmi esetre sem nekünk, hanem az intézkedést elmulasztó felsőbbségnek tulajdonítassék.

„Kik egyébiránt mély tisztelettel vagyunk Kecskeméten az 1861-dik évi october 30-dikán községhatósági közgyűlésüktől.

A nm. m. k. helytartótanácsnak aláíratos szolgálai Kecskemét-város tanácsa és képviselő testülete, Csányi János mk. polgármagy, Hujagos Illés mk. főbíró, Hornyik János mk. főjegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Sürgöny“ bécsi levelezője írja nov. 1-ről, hogy gróf Apponyi ő nmlgának lemondása, bár még mindig valószínű, de tettelesen még nem történt meg, sőt van egy kis remény, hogy egyelőre legalább elmarad. Levelező ugyanis azt hallja, hogy Plener ur a belyeg dolgában engedékenynek mutatkozik, s hajlandónak nyilatkozott a határidőt, mely a kérdés végleges elrendezésére ki volt tűzve s october havával telt le, újabb két hónappal megtoldani, azaz újévig elhalasztani.

— Azonban a közigazgatás jelen állapota a törvénykezés terére is újabb nehézségeket hozott, mintán a törvényhatóságok, mint első folyamodásu bíróságok megszűntével természetes, hogy a magasabb igazságszolgáltató testületek működése is megakad s a kir. kuria is alkalmasint kényszerülve lesz maholnap a helytartósághoz hasonló felfüggesztést tenni. Ily körülmények között az országbíró urnak meg- vagy nem maradásáról e perczen határozottabban szólni nem lehet.

— Az „Ost. d. Post“ szerint az első előterjesztés, mit az államminiszterium az ülésait eddig már talán újabb megkezdett birodalmi tanácsnak teend, a miniszterfelelősségi törvény leend. Hogy e javaslat minő természetű lesz, azt az „Ost. d. P.“ sem tudja, de fényes reményeket, úgy látszik, nem köt hozzá, mintán így sohajt fel: vajha az minden alkotmányos igénynek megfelelne.

— Herezeg-prímás ő eminenciájának ő felsége általi fogadtatását a „P. L.“ bécsi levelezője így írja le: A herczeg-prímás a német nyelvet meglehetősen nehezen beszéli, amár igen jól érti. Ő felsége ennél fogva az ősz egyházfőkkel magyarul szokott beszélni, jóllehet a császár, habár tökéletesen érti a magyar nyelvet, nem oly otthonos benne, mint anyanyelvén. Levelező nem tudja, indulatból történt-e, vagy mivel ő felsége kifejezéseinek árnyolait németül könnyebben megszabhatá, avagy talán mindkét okból, elég, hogy az áldornagyot németül szólította meg. A primás erre az ő nehézség németiségeivel kérte a császárt, hogy engedné meg magyarul felelhetni, mit ő felsége azonnal legkegyelmesebben meg is engedett. Erre a herczeg-prímás ő felségének kijelentette, hogy neki a válaszirát közzétételében semmi része nincs, s hogy tudta nélkül, sőt sajnálatára történt meg. Ő felsége e nyilatkozat következtében a dolgot kiegyenlítettnek tekintette, mindazáltal azon agályát nyilvánítá, hogy a primásnak a politikai kérdésekbeni magatartása az ország többi püspökeit oly állásba hozhatná, mely őket természetesen illető békítői szereppel nem igen jól egyeznek. A herczeg-prímás ebből alkalmat von meggyőződését nyilvánítani, hogy Magyarország főpapsága mindazon hűsége mellett, melylyel a haza iránti kötelesegeit teljesíteni kész, a király szentséges személye s a trón iránti hűségét és csatlakozását mindig rendületlenül igazolta, s jövőre is legszentebb feladatának tartandja ő felsége s a haza iránti kötelesegeit teljesíteni, melyek nemcsak hogy egymással ellentétben nincsenek, sőt egymást feltételezik és kiegészítik. Ezen mondhatni ünnepléses modorban váltott észrevételek után a felség hangja visszanyeré szokott szelid-ségét; ő felsége a vett nyilatkozatokkal láthatólag meg volt elégedve s az áldornagygyal társalgást méltóztatott kezdeni, szokott modorában, a haza ügyei felett. E beszélgetés közben a primás azon kérést intézte ő felségéhez, hogy adjon mellé egy főispáni helyettest. Azonban, jegyzi meg a levelező éppen nem oly elhatározott dolog, mint bécsi lapok állítják, hogy az áldornagy e kérése teljesítették.

— A „Forschrift“ et comp.-nak teljességgel nem tesz-szik e kegyteljes fogadtatás; bosszankodnak, hogy miért nem alkalmaztatott rögtön az általuk javasolt büntetés s a fenebb leirt jelenetet röviden úgy adják elő, hogy ő felsége a kihallgatás alkalmával legmagasabb rosztalását méltóztatott kifejezni az iratnak úgy tartalma, mint közzététele felett.

— A. m. udv. kancellárnak a törvényhatóságok gyűléseit tiltó rendelete a hadügyminiszteriummal is közölte-tett, hogy ha valahol e rendelet ellenére gyűlésezést kísé-tenének meg, katonai erővel akadályoztassanak.

— Coronini tábornagy, bécsi lapok szerint, foly-vást Bécsben van s visszajövetelére Budára még nincs meg-határozva. E látogatásból a Magyarország ellen alkalmazandó szigorú rendszabályokra következtetnek s a hadi tör-vényszékek felállításáról hár újból felmerül azon megjegyzéssel, hogy eljárásuk oly esetekre fog alkalmaztatni, midőn a kormány által kinevezett tisztviselők, biztosok, administra-torok stb. tüntetésekkel bántalmaztatnak.

— Az „Id. T.“-nak írják Bécsből, miszerint Piukodics bácsmegeyi kir. biztosnak meghagyatott, hogy a tisztviselők együttes lemondását el ne fogadja, minthogy az csak tüntetésből történne; hanem egyenkint. Továbbá megha-gyatott többeknek is, hogy jelenleg senkit ne alkalmazza-nak hivatalba. A m. udv. kancellárián egy egész névsora volna olyanoknak, kik magasb hivatalokat kértek s arra alkalmasoknak is tartatnak.

— Az elménzségiről híres bési nép közelebből azt az élezet csinálta, miszerint III. Napoleon tanácsolta Schmerlingnek, hogy miután ez a februáriusi alkotmányhoz, a ma-gyarok pedig aprilisi intézményeikhez ragaszkodnak, közvetítésül vigye oda Schmerling a dolgot, hogy a magyarok térjenek vissza a mártírsi napokra.

— A „P. Hirnök“-nek írják Bécsből, hogy azon ala-pítványok, melyek a kir. curia felügyelete alatt részint szegény sorsu táblai inokok, részint vagyonlatlan peresfelek felsegélésére kezelettek, a lefolyt évtized alatt azonban cél-jukot elvonattak, egy újabbban kelt legfelsőbb határozvány folytán eredeti rendeltetésüknek visszaadva a kir. kuria ke-zelése alá visszabocsátattak.

— Ugyanazon lapban olvassuk, hogy Varasdmegye, Verőcze példájára elhatározta, hogy a horvát udv. dicaste-riumnak, az adóbehajtásra vonatkozó rendeleteért bizalmat-lauságot szavaz.

— Bécsben még nem mondták le a reményről, hogy a horvátok küldeni fognak a birodalmi tanácsba. E remény valósttása tekintetéből a határvédekeket újra meghívják a horvát országgyűlésre.

— A Sterka Sulcz érsek ő exca vezetése alatti ro-mán küldöttséget a P. H. szerint october 20-kán, szebeni lapok szerint pedig november 1 én fogadta ő felsége. A „Sieb. Bote“ zugolódva jegyzi meg, hogy hát a százsz nem-zetnek miért nincs küldöttsége az udvarnál!

— A londoni tárlatra jelentkeztetkeiről hivatalos kimu-tatás szerint a hazánkban beküldendő tárgyak között leg-erősebben van képviselve a bor. 72 kiállító jelenkezett 2710 palaczkkal. Leggyengébben a dohány és gyapju; ugyana-zért az e tárgyakban működő bizottság elnöke lépéseket tett, hogy hazánkban ezen két kitűnő terménye is kellőleg kép-viselve legyen.

— Egy porosz lap bécsi tudósítása szerint a hadse-reg, különösen a Benedek tábornagy alatti csapatok tisztjeivel is tüntetést szándékolnak a februáriusi alkotmány érdekében.

— Bécsi lapok az idej magyar gabonakivitelt folyvást rendkívül élénknek írják. Legtöbb megy ki a nyugati Erzsé-bet-vaspályán Salzburgon és a déli államvaspályán Triesten át. A gabonával terhelt osztrák vagonok száma külföldi pályákon, september hó első felében 373 és 410, october első felében 412—717, october utolján 619—826 között vál-tozott naponként.

— A „P. Hirnök“-ben közölt hiv. kimutatás szerint Királyhágón tuli kilencz vármegyében s a Jász-kun-terület-ben a marhavész kiütése napjától novemberig 2360 darab szarvasmarha betegedett meg, melyből 1206, tehát felénél több elhullott, 62 darab leültetett és így összes veszteség 1262 darab. A vész már Morvába is elhatolt.

— A „Religio“ írja, hogy Bécsben a fegyenczek is-tentisztelei alkalmával, az oltár körül szolgáló mintegy 17 éves suhancz oly erővel dűfte kését az áldozó lelkesz nyak-bára, midőn ez magát az oltár előtt meghajította, hogy ha a kés ketté nem törik, rögtön halál lett volna a szurás következménye. A merény okát nem tudják.

— A magyar óvári gazdaképező intézet sorsa felett alkudozás foly a m. udv. kancellária és es. kereskedelmi ministerium között, hogy az intézet álladalmi legyen-e vagy magyar. Bécsi centralista lapok természetesen az első mellett vannak, mintán az intézet egy is az állam költségén tartatik fen; mire a „M. Orsz.“ azt jegyzi meg, hogy ezen államköltség kétségkívül ugyanazon forrásból ered, mely a Ludovicum stb. alapítványaiól gazdagodott meg.

— Gratzban az ott lakó lengyelek october 27-dikén requiemet tartottak Fialkovsky városi érsekrét.

— A „Gaz. Trans.“ valahonnan azt hallotta, hogy báró Gehring Magyarországra és Erdély közös kormány-zójává volna kijelölve s elsőnyvedve jegyzi meg, hogy így a 48-beli unio tetleg életbelépne!

— Az „Indep.“ szt.-pétervári levelezője azt állítja, hogy a muszka czár alkotmányával szándékozik megajándékozni az egész birodalmat. E lépésre a nemesség egy kérvénye adott okot, melyet a czárnak Krimből visszatérte után akartak átnyújtani, de januar előtt nem fogadja el. E kérvényben előadja a nemesség, hogy a parasztemancipatio kérdésében teljesítette a czár kívánatát; feláldozta vagyo-nának egy részét; most már a megmaradt rész biztosítá-sát s Lengyelországhoz és Finnlandéhoz hasonló politikai intézményeket kér.

— Indiában a kólera pusztit; Candarabban 10 nap alatt 8000 ember halt el e borzasztó ragályban.

— Konstantinápolyból írják, hogy a kólera Bagdadban is kiütött. Az aratási hírek mindenfelől kedvezőleg hang-zanak. Már a harmadik szerb francia gőzös is megfenelelt.

Nemzeti színház. November 3-dikán: „Szűkött katoná“ Szigligeti ismert népszínműve; november 4-dikén Flotow regényes vig operája: „Mártha vagy a rich-mondi vásár“; nov. 5-dikén: „Liliomfi“ adatott. Jövő szombaton Paulay Ede javára itt először fog adatni: „Almos vagy a bonfoglaló magyarok“,

eredeti történeti dráma 5 felvonásban, karénekkal, írta Szig-ligeti, zenéjét Erkel Gyula.

POLITIKAI HIREK.

A külföldi lapok ismét különös figyelemmel kezdik tárgyalni Magyarországi ügyét, s ezt különösen Kossuth leveleinek köszönhetni, a melyekkel a velencei kérdést fel-bolygatva, a minket kevésbé érdekli római kérdést háttér-be szorította. Kossuth eszméi, melyeket M' Adamhoz in-tézett levelében kifejtett, mind szélesebb körökben kezde-nek vízhangra találni. Egyik lap, a másik után szól e kér-déshez. Legnevezetesebb azonban Kossuthnak két levele melyeket a „Perseveranza“ című olasz lapban közölt. A „Monarchia Nationale“, mely eddig nem igen hajlott Kos-suth terveire, most szintén élénk figyelmet fordít Velen-czére; e lapot Ratazzi sugallja.

— A „Diritto“ egy magyar aláírással cikket köz-öl, melyben Magyar- és Olaszország érdekének azonosságát fejegeti, s e cikket szerzője hir szerint Türr tábornok. A „Popolo“ és „Lombardo“ azt hiszik, hogy Kossuth Pá-risból kapott utasítást, s jelentik, hogy az olasz parlamenti viták igen élénkebb lesznek, s Ricasoli el van határozva, hogy a római kérdés megoldására vonatkozó minden ok-mányt közzétesz.

— A kölni újságnak Bécsből írják, hogy bármennyi-re tagadják is a centralista lapok, tény az, mikép az an-gol és belga kormány komolyan tanácsolják az osztrák kor-mánynak, miszerint siessen Magyarországgal kibékülni. Azonban a jó tanács ezuttal is eredménytelen marad. Gróf Rechberg azt állítja, hogy Bécsben a legjobb indulattal vi-seltetnek Magyarországi irányában, s csak a magyarok okai hogy a kiegyezés még nem történhetett meg. A kormány nem veszélyeztetheti tekintélyét. Az életbeléptetett rendszá-bályokat a magyarországi „anarchia“ (?) igazolja. A kor-mány egyébiránt kész kibékülésre nyújtani jobbát, s igéri, hogy az oct. 20-diki határozatokhoz ragaszkodni fog, de tovább nem mehet.

— Brüsszelből pedig oct. 29-ről ezt írják: Hogy a francia kormány tényleg alkudozásokba bocsátkozott volna Ausztriával, itt nem hiszik. Egyelőre Grammont hg. földá-ta csak azt, hogy pübatolozzék, s ha kedvezőnek találja a helyzetet, álljon elő ajánlatával. Ausztria eljárása és rend-szabályai Magyarország irányában a legjobb reményeket is kétségbeeszt. Jelenleg a katonai befolyás túlnyomó bécsi; a hadsereg fejei inkább arra gyondolnak, hogy a serejinoi kudarcot visszafizessék, s Velence átengedéséről hallani se akarnak. III. Napoleon politikája pedig világos. Midőn Olaszországot akadályozza, hogy a pápával kiköszön s Bécs-ben békeajánlatokkal lép fel, jó szándékáról akarja meg-győzni a világot. Ha tavasszal együttes kitérésre kerül a sor. Olasz- és Magyarországon, az eseményeknek szabad fo-lyást enged, mosván kezeit, hogy ő kötelességét teljesítette. Erre el vannak készülve Párisban, a hol egyébiránt euró-pai congressust emlegetnek, s hihetőleg a londoni nagy ki-állítás alkalmára ezt sürgetni is fogják. Szentpétervárról meg azt írják, hogy az orosz udvar hangulata most se ba-rátoságosabb Ausztria iránt és a bécsi advarhoz való közele-désről jó színc. Dacára az időközi elhidegtültségek, az orosz még mindig jobb viszonyban áll Franciaországgal, mint Ausztriával, a mit Montenegro és Törökország irányá-ban követett politikája is bizonyít.

— Biztos forrásból veszszük a következő értesítést: A keleti marhavész, mely Erdélyben legelsőben aug. 1-jén Szabenszékben ütött ki, már egészben vége szűnőben van; s a zárt helységek, a vész megszűnté, s a vesztőlgi idő eltelte után kezdenek lassankint felszabadulni, így Fogaras-vidéke, Szászváros, Szászsebes, Szerdahely, Medgyes már egészen mentek a marhavészől. Szabenszékben még csak Gurariu helységben van egy két gyanus marha. Az újabb időkben Brassóvidéken és Háromszéken uralkodik nagyobb mértékben. Besztercze városában és Kis-Besztercze helységében, valamint B. Hunyadon és Körösfön mutatkoznak egyes esetek, de szigorú rendszabályok megtétele után az utolsó pár nap tovább nem terjedt.

A „Movimento“ arról értesít, hogy Ausztria Velence-ből nagyszámu katonaságot szállít át Magyarországra.

A „Bresl. Ztg.“ írja: Nem régen egy, Paduában fen-álló magyar-olasz forradalmi közlekedési irodáról tettünk említést. A forradalmi igazsáokkal vádoltak elfogattak s a hatóságnak átadattak; ez azonban nem juthatott eredmény-hez, mert a fővádlottak értesítlven a fölfedeztetésről, szépen megszöktek. Elég bizonyíték van mégis arra, hogy a ma-gyar tulzó párt egyetértése az olasz betörési párttal kétség-kívülinek tartassék. Az utlevélmegszorítás megszűntével Ve-rona és Mantua kivették s ezekre nézve a megszorítás még most is fennl; nem is fog e részben a kormány tá-gíni, mert feltékenyen kell e két határvárat őriznie. Velen-cze is erősség ugyan, de Mantova és Verona megőrzésével, s a tengeri rendőrség szigorú kezelése mellett itt sokkal könnyebben lehet az idegenekre vigyázni stb.

Blind Károly a németegység és szabadság londoni egyeletének nevében röpiratot bocsátott ki, melyben a Schmer-ling féle alkotmány haszontalan voltát elemezvén, a katonai önkény újrabehozatalát jósolja, s a német-osztrák pártot felszólítja, hogy saját s a közös szabadság érdekében min-den őzpontosítási eszméről mondjanak le Magyarországra, Galliczia és Velence irányában!

— Már hivatalosan is jelentve lön Turinban, hogy a belga kormány az olasz királyságot elismerte.

— Az osztrák császárné Velenceben october 31-kén meglátogatta a színházat, mely fényesen ki vala világítva. Beléptekoz tapssal fogadták, mely a néphymuszra ismétlő-dött, ugyszintén akkor, midőn a császárné távozott.

— A spanyol hivatalos újság egy decretumot köz-öl, a mely szerint a spanyol cortes-gyűlés megnyitása nov. 8-kára halasztatott.

— Szent-Péterváron mind „veszedelmesebb han-gulat mutatkozik. A tüzérészeti academia egy petítiót nyuj-tott be a hadügyminiszterhez aziránt, hogy engedtessek meg, miszerint havidíjaikból 5 százalékot szegény tanulók gyá-molítására fordíthassanak.

Ujabbak. A „P. Lloyd“-nak távirják Bécsből nov. 4-ről: Vasvármegyei tiszviselői és főispáni helytartója lemondottak.

— Ö Felsége az erdélyi hezi visszaesatoltatás iránt benyújtott zárandi kérvényt visszautasította azon indoklással, miszerint Zárandmegye az 1836-i törvény értelmében Magyarországhoz tartozik; egy törvénynek megváltoztatása pedig alkotmányszerűleg csak az országgyűléssel egyetértve lehetséges.

— A horvátországi gyűlés nov. 4-én újra megnyílt. A bánt zsviokkal fogadták. A szerb vajdaságnak Zsivkovics által újból felhozott kérdése napi rendre tűzött, mint sürgős. Su hay indítványa, hogy minden eddig kelt törvényjavaslata névre egy-egy külön felirat terjesztessék fel, elfogadattatott. A municipiumok szervezése s a honárulási iránti törvényjavaslat tárgyában kelt országgyűlési határozatok újból át fognak vizsgáltatni.

— Bécsi kormánylapok azon czáfolata ellenére, mintha külföldi kormányok részéről Magyarországra vonatkozólag semmi közbeszólás nem történt volna, a hamburgi „Börsenhalle“ határozottan állítja, hogy Anglia bécsi követe Blomfield lord által bizalmasan kijel-

lentette, miként a londoni kabinetnek, bizonyos más politikai eshetőségek tekintetéből, melyeknek bekövetkezése az angol érdekeket nagyon közelről érintené, érdekében áll, hogy Bécsben a Magyarországi kiegyezés sikerüljön. Ezen angol emlékeztetés indokainak alaposágát, méltányolva jegyzi meg az idéztük lap bécsi tudósítója, a bécsi kabinet a magyar ügy állására vonatkozó oly felvilágosításokat menesztett Londonba, melyeknek ott azon meggyőződést kell megszilárdítani, hogy Bécsben távulról sem gondolnak arra, hogy Magyarországgal erőszak útján végezzenek.

— A birodalmi tanács nov. 4-ki ülésében a pénzügyminiszter az adó kivételét a jelenlegi reichsrath illetékeltenségeivel indokolta. Beszédét a ház hidegen fogadta.

— Az „Indep. B.“ bécsi levelezője szerint Páris és Szt. Pétervár közti egyetértés uralkodik s az orosz semmi esetben sem lenne hajlandó egy második magyarországi intervencióra.

— A „Bresl. Ztg.“ nov. 4-i száma egy varsói sürgönyt közöl, mely szerint a czár Wielopolskit Pétervárra hivatva, s általában hiszik, hogy úgy fog visszavonulni mint Lengyelország helytartója.

— Lembergben nov. 2-án a varsói és wilnai elesettek emlékére a temetőben egy 110 éves tölgyfából keresztet emeltek. Az ezen ünnepélyre összesereglett 10,000 emberből körmenet vezetőit a „Bote cos P.“ ismeretes lengyel nemzeti dalt énekelte s azután csendesen eloszlott. A kirendelve volt katonaság és rendőrség nem avatkozott be.

— Bécsben a Szerbia és a török porta közti szakadást valószínűnek hiszik; kecsesetű alkalom levén erre a montenegrói és hercegovinai zavargás.

— Moszkvaiban 20,000 aláírással ellátott rohamkérvennyel készülnek az átutazandó császártól alkotmányt kérni.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

November 6-ikán: Nemzeti kölesön 80.10. 5⁰/₁₀₀ Metalliques 66.65. Bank-részvény 739.—. Hitel-részvény 177.60. Váltó Londonra 137.85. Ezüst 137.35. Arany 6.56.

November 4-dikén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 67.25. Erdélyi 64.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(352)

Árlejtési hirdetmény.

(1—3)

A nemes Alsófehérmegye megyei fogházában találtató fegyenczek és foglyok élelmezése következő 1862-dik év január 1-én napján kezdődik, ugyanazon év december hava 31-ik napjáig bezárólag terjedő egy egész évre, folyó év december 2-dik napján délelőtti 10 órakor, N.-Enyeden, a megyeháznál tartandó árlejtés útján ki fog adatni; az árlejtési feltelek a megyei levéltárban előre is bárki által megtekinthetők.

Alsó-Fehérmegye tisztségének N.-Enyeden nov. 2-án tartott üléséből

Kiadta Gyarmathi Soma főjegyző.

(350)

(2—3)

9526. 1861.

Hirdetmény.

A bécsi cs. k. egyetemnél a műtői gyakorlatra fennálló erdélyi 315 frt o. é. évi jutalommal és 63 frt o. ért. szálláspénzzel egybekötött alapítvány az 186¹/₂ iskolai évtől kezdve az 186³/₄ iskolai évig bezárólag ürességbe lévén, erre a csőd ezennel kihirdetettik.

A pályázók hiteles bizonyítványokkal ellátott kérelmei, melyben nemzetségeik, születés helyek, a hazai nyelvek ismerete s hogy orvostudori oklevéllel ellátva vagynak — kimutatva legyen — folyó évi karácsonhó 1-éig alólírt k. főkörmányszékhez benyújtandók.

Megjegyeztetvén végül, miszerint a pályázók kérelmeik mellé még egy kötelező okmányt is tartoznak mellékelni, mely szerint magokat arra kötelezik, hogy tanulmányaik bevégezte után legalább 10 évig Erdélybe fognak szolgálni.

Kolozsvárt, Mindszenthó 28-án, 1861.

NEM HIVATALOS.

(354)

(1—3)

Beküldetett.

Azon közmondás: „sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak“, a gyakorlati életben valóban inkább alkalmazható, mint az eszményi világba; ki nem találja magát a mai korban minden lehetséges kivételre hivatottak, s mi sok minden nem bémálatik csálhatatlannak! az államembertől a gyógyszerig, vagy éppen a foltisztítóig saját titkos szere mindenkinél zsebében van; itt országos beszédekkel, röpiratokkal, vezércikkkel, amott enyhítoszerekkel, kenőcsökkel, világhírű szappanokkal s foltisztító gomolyakkal igyekeznek csudát tenni. Az utjók mintha a földből teremnének elő, s a nemzettek béke helyreállítását csak azok látszatnak feljűlni, kik az emberi test bajait, nyavalyait, mint a szél a port a fedelekről elfújják.

Az ilyenmű egység újra töremtől akarunk szólni, kiknél valóban a szél teszi a hatást. Ma a hajak, holnap ábrázát, majd a halló, szagló és tapintó érzékekre vonatkozókat látunk hirdetve. Mégis kell benne valaminek lenni, mert írva van, s azért kapkodjuk minden megmondás nélkül, a költséges kísérletek egyik a másikat követik, míg az idő elrepült s egy jó emberhez fordulunk, ki könyörtelenül a „már késő“ szóval vigasztal, mely szó mióta a világ fennáll nagy szerepet játszik, de sehol se oly nagyot, mint hol a titkolódzásnak legkevésbé lenne helye. Valóban, a fogfájdalmak a legelviselhetlenebbek közé tartoznak, s a beteg fogak színtől fogadják mint undorítókat, s mégis semmivel sem bálnak könnyelműbben, mint éppen a természet ezen drága adományával, mely az ember jogos kíváncsiságát kielégíti, a konyhai élvezet minden nemét lehetségessé teszi, s mint kipótolhatlan műszer az emésztés elősegítésére szolgálva, egy jó, ép fogszorozat fél egység, de miként a lapokban közelebbről érintve volt, minden betegségek inkább vételek figyelembe, mint éppen a fogaké, s csak akkor látják át előbbször komolyan, miy szerepet visznek a fogak a betegségek folyama alatt, midőn azok már fájnak s azon már csak a kihuzs előtt bombákat látott szétpattanni, képes elriasztani, nem tehetvén, hogy egy sajátzerű irtózat ne mutasson, midőn a dolog a gyökerekre s szagatásokra kerül. Ha ily esetben csakugyan létezik és találatik egy csálhatatlan óvszer, mely a maga idejében következetesen alkalmazva, a fogak romlását akadályoztatja, fájdalmait gyógyítja, a száját tisztán utjótárg tartja, a szájuégben semmi rossz szagot terjedni, fejlődni nem hagy. egy ily szer felől a t. közönséget időnként figyelembevenni becses szolgálatnak tartjuk. Egy ily, hosszas évekeni tapasztalások után megpróbált foggyógyító s tisztító szer **Popp J. G.** urnak ugynevezett **Anatherin-szájvíze**, mely minden fog- és szjbetegségek esetében sikerdús eredménnyel biztosan alkalmazható.

Nem czélunk itt ezen jeles szájvíz gyógyhatása részleteibe ereszkedni; azok a használati utasításban fellelhetők, — inkább feladatunknak tartjuk itt annak már elősmert hatását szilárdítani, midőn erre nézve magas s független állású egyéniségek bizonyítványaira hivatkozunk, utalunk, kik saját meggyőződésükből az Anatherin-szájvíz jelességét méltán dicsérik. Több leveleket kaptunk már fogbetegségbe szenvedőktől, melyek ezen szer dicsőrelével halmozvák, s erre nézve valamint gyakorlati, úgy eszméleti oldalról vélelem nyoztek, még pedig jeles férfiak, a tudomány zászlósi által, kik között a bécsi egyetem nagyérdemű képviselő igazgatója orvostudor Oppolcher, az orvosi kar díszé, és a mindenhol tisztelettel említett országos törv. vegyész és tanár dr. Kletzinsky, kinek bőrekesztésül az Anatherin-szájvízről és mosdóról tett véleményét ide ígta, hallgassuk meg:

„A zamatos alkatrészek illékony olajakból választva, frissitőleg, tisztítóleg hatnak a szájjá puha részére, a fogakban és a nyelv felületén kiirtanak minden növényi és állati elődi szerkezetet, s megakadályozzák azoknak további fejlődéseket, a fog zománczát s az ott levő takhártyákat vegyileg tisztítják, ezekre és a sejtövésekre gyökeresen hatnak, a nélkül hogy az egészségre ártalmas szereket tartalmazza.“

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

(353)

(1—3)

Szálloda Szebenben a Disznódi utcában a „Magyar koronához“.

Midőn alólírtak az irányába eddig is tanusított méltányos részvétért szerencsése van ünnepélyes köszönetet nyilvánítni, bátorodik egyszersmind jelenteni, miszerint a haszonbér jelentékeny alább szállítása következtében, azon előnyös helyzetbe jött, miként nevezett szállodájába kényelmesen s illően felszerelt szálló szobák, valamint az ujonnan kiegészített s épített tánc- és zene-terem, mely zene- és más műelőadásokra alkalmas, újra ékítve, feldíszítve, jelentékenyül leszállított szabott ár mellett szolgálatra készen állnak.

A közelebbről hasonlólag újból díszített s szerelt étterem és kávéházi helyiségek. a legjelentesebb étekkel ellátva, étlap szerint s időszakonként, valamint bel- és külföldi borok, nemkülönben tiszta s különösen az ugynevezett St. Markus Salon ser, szintugy minden meleg italok a legillőbb áron pontosan szolgáltatnak ki.

Szállodám el van látva tágas izezett istállókkal, szekérszínekkel, melyeket a saját uti fogatokkal ellátott t. cz. szállóknak, utazóknak különösen ajánlhatni.

A további részvétet kérve

S. Prokopp,

a Magyar Koronához címzett szálloda bérleje.

(343)

(2—3)

Haszonbéri hirdetmény.

Nemes Décs városában a posta utcában 247 számú köház. a határon 35 jagerum szántó és kaszáló, gyümölcsös kert, luczernás és 120 veder bort termő szőlőjével együtt, több évekre haszonbérbe adandó. Ugyanott 50 szekér széna és 400 véka idei törökbuza eladó. A széna helyben juh vagy szarvasmarhák által is fellegetethetendő. Értekezhetni bérmentes levél útján is a nevezett házszám tulajdonossal.

(344)

(3—3)

Dittmar R. gyárából való!

Moderateur és Argent lámpák s ahoz való Raffinált lámpaolaj.

ugy szintén a legjelesebb porcellán-gyárakból levő asztali-, theázó-, kávézó- és mosdó- porcellán edények; továbbá mindenféle író- s rajz-eszközök, illatszerek, Nürnbergi áruk és fűszernemük legjutányosabb áron szolgáltatnak Kolozsvárt

BÁNYAY KÁROLY

„Levél“ című kereskedésében.

(330)

(4—4)

Hirdetés.

Alólírt tisztelettel jelenti a helybeli t. cz. gazdaközönségnek, hogy **Vidacs István Kolozsvári fiók-gyár-raktárába** a következő gazdasági eszközök érkeztek meg, u. m. eredeti **Vidacs-ekék és taligák, kétféle szecskavágók, kukoricza-morzsolók, répadagók, szelelő és szóró-rosták.** A szelelő és szóró-rostákat különösen ajánlom a t. cz. gazdaközönség figyelmébe, mivel munkája igen jó és szapora, egy óra alatt 50 vékát legkisebb por nélkül kiválaszt; a kukoricza-morzsoló 3 ember segítségével 10 óra alatt 100 vékát fejt le; a kisebbféle szecska-vágó 3 ember segítségével egy óra alatt 45 vékát, a nagyobbféle ugyan csak 3 ember segítségével 54 vékát. Ióerőre alkalmazva pedig 85 vékát vág.

Ezeket kívül találatnak többféle gépek u. m. kapáló, töltőgető, Haward-féle boronák, vetőgépek sorra akár pedig szórva vetésre. A mely gépek a raktárban nem lennének, azokkal megrendelés útján a pesti gyárból a legrövidebb idő alatt szolgálhatok.

Továbbá elválalok mindenféle, akár gőzgép, akár malom javításokat. A munka jóságáról egy évig kezeskedem.

Lakásom: küll-monostor utcában 89. sz. alatt.

Vidacs István fiók-gyárgyár vezetője
Baris József, gépész.

(351)

(2—3)

Pusztá-Szentmihályt eladó makk van. Értekezhetni b. Wesselényi Istvánnal Drágban.

(349)

(3—3)

Egy új bécsi schalus kocsi eladó.

Értekezhetni b. magyar utcában, lackirozó **Stadler Frigyes** urnál, 429 szám alatt.